

Vetoamus / tilapäistä suojelua saavien henkilöiden mahdollisuus käyttää julkisia kulkuneuvoja ilmaiseksi / Arjen apu -vapaaehtoistyöntekijät, SPR

Khall 30.01.2023 § 418

1402/00.04.02/2023

Valmistelu kaupunginjohtaja Hanna Helaste, p. 0400 742751

Jämsän kaupunginhallitukselle on toimitettu vetoamus julkisen liikenteen maksuttoman käytön jatkamiseksi tilapäistä suojelua saaville henkilöille. Vetoomusta on perusteltu seuraavasti:

”Heidän täytyy käydä välttämättä Jämsässä viikoittain pari kolme kertaa esimerkiksi seuraavista syistä:

- Vastaanottokeskuksessa hakemassa postinsa - Terveystieteiden osastolla vastaanottokeskuksessa
- Muissa omaan tilanteeseen liittyvissä asioissa vastaanottokeskuksessa (puhelimella asiointi hankalaa, koska asiat hoidetaan useimmiten kännykän kääntäjän avulla).
- Vapaaehtoisten tarjoamassa, kotoutumista tukevassa, kielenopetuksessa kahdesti viikossa.
- Majakan järjestämässä ruoka-avussa kahdesti viikossa.
- SPR:n vapaaehtoisten ylläpitämässä tavara-avussa (vastaanottokeskuksen puolesta asunnoissa vain sängyt, yhden liinavaatteet, muutamia astioita, aina ei näitäkään). Tavara-apu avoinna vain kerran viikossa.
- SPR:n vanhalla lukiolla sijaitsevassa kohtaamispaikassa käyminen on monelle tärkeä väylä tavata muita samassa tilanteessa olevia ja solmia kontakteja myös paikallisiin asukkaisiin, mikä edistää kotoutumista ja hyvinvointia.

Tilapäistä suojelua saava saa vastaanottorahaa perhemuodosta ja iästä riippuen noin 7 - 11€/päivä. Edestakainen matka Jämsänkoski-Jämsä-Jämsänkoski maksaa aikuiselle 7€/päivä. Kulkeminen ei ole päivittäistä, mutta säännöllistä. Vastaanottorahaa nostaessaan ukrainalaisilla ei ole oikeutta hakea toimeentulotukea, joka olisi määrällisesti suurempi kuin kotoutumistuki. He eivät ole oikeutettuja myöskään saamaan vastaanottokeskukselta harkinnanvaraista tukea matkalippuihin. Viikoittaisiin kulkemisiin menee vähimmilläänkin 56 - 84 euroa kuukaudessa. Sarjalippu (110€) taas on kertakustannuksena huomattava. Vastaanottorahalla on katettava kaikki päivittäiset elinkustannukset (ruoka, vaatteet, puhelinkulut, lääkkeet jne.).

Työllistyneillä ei ole juuri parempi tilanne, sillä tavallisesti perheestä vain yksi henkilö käy töissä, usein osapäiväisesti, ja työnteko estää vastaanottorahan saamisen koko perheeltä. Tulotaso on hiukan parempi, mutta yhtä kaikki matala. Elintarvikkeiden hinnan kohoaminen tekee tilanteesta kestävämmän, jos esimerkiksi Majakan ruoka-apua saadakse joutuu maksamaan kulkemisesta.

Mikäli tukea ei jatketa,

- Seppolan taajaman ulkopuolella asuvat vastaanottokeskuksen asukkaat ovat eriarvoisessa asemassa Seppolassa asuviin nähden. Vastaanottoraha on samansuuruinen, mutta elinkustannukset huomattavasti korkeammat. Lisäksi monet kotoututumista edistävät palvelut (kielikurssi, kohtaamispaikka, tavara-apu) ovat hankalasti saavutettavissa.”

Jämsän kaupunki on tukenut tilapäistä suojelua saavien henkilöiden asettautumista Jämsään usein erilaisin toimenpitein. Yhtenä tukimuotona on ollut maksuton sisäisen liikenteen käyttöoikeus. Tuki oli voimassa määräaikaisesti vuoden 2022 loppuun ja se oli tarkoitettu alkuvaiheen sopusuhteen tukemiseksi. Maksuttomasta käyttöoikeudesta aiheutui kaupungille touko-marraskuussa 2022 hieman yli 20 000 euron kustannukset. Kunnat eivät saa tukeen erillistä korvausta.

Jämsässä asuvat tilapäistä suojelua saavat henkilöt ovat Jyväskylän vastaanottokeskuksen Jämsän toimipisteen asiakkaita. Välttämättömän toimeentulon turvaamiseksi tilapäistä suojelua saavat henkilöt voivat hakea vastaanottorahaa. Vastaanottorahan perusosa on tarkoitettu esimerkiksi vaatteisiin, vähäisiin terveydenhuoltokustannuksiin, paikallisliikenteen lippuihin ja puhelimen käytöstä aiheutuviin maksuihin. Täydentävää vastaanottorahaa voi hakea erityisiin tarpeisiin.

Jämsässä merkittävä osa pakolaisille tarkoitetuista palveluista toimii Seppolan taajamassa. Vastaanottokeskus palvelee kuitenkin välttämättömissä asioissa myös Jämsänkoskella. Lisäksi säännönmukaista ja toistuvaa liikkumista edellyttävät välttämättömät, esim. terveydenhuollon palvelut, järjestetään vastaanottokeskuksesta matkakustannukset huomioiden. Kaupunki on myös erikseen tehnyt päätöksen tietyn koulutustoiminnan koulumatkojen maksamisesta.

Jyväskylän vastaanottokeskuksen ja sen toimipisteiden muiden kuntien alueella ei ole maksutonta paikallisen liikenteen käyttöoikeutta. Keskus- ja seutukaupunkien välillä on tavanomaista, että normaalit elämisen kustannukset vaihtelevat. Suuremmissa kaupungeissa julkisen liikenteen käyttö on usein edullisempaa, mutta muut elämisen ja välttämättömien tarpeiden kustannukset voivat olla korkeampia.

Kevästä 2023 alkaen käynnistyy tilapäistä suojelua saavien oikeus hakea kotikuntaa, oltuaan maassa yhden vuoden ajan. Kotikuntaoikeuden saadessaan hakija poistuu vastaanottojärjestelmästä ja siirtyy yleisten ja yhtäläisten julkisten palveluiden piiriin.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö § 24 / kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Hanna Helaste

Kaupunginhallitus päättää, että sisäisen liikenteen maksutonta käyttöoikeutta tilapäistä suojelua saaville ei jatketa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

